Rítel fyrir Landidmett
-endurútáfa 1979
S.J.

Stokkseyri (Árn.)

kaupstán á suðurströndinni skammt austan við Eyrarbakka. Á þeim slóðum, og austur að Baugsstöðum, er fjaran gott sýnishorn af Flóahrauninu. Íbúar hreppsins, 560 (12 bent) stýðjast við útgerð aðalleza, en hafnar-skilirði eru slæm (fastar klappir, með rásu á milli) og er afli að mestu lagður á land í þorlákshöfn og fluttur landleiðina heim að vetri til, en á sumrin landa smærri bátar (50-60 smálesta) í heimahöfn.
Gott frystihús er á stöðnum, atvinna stöðug og hefur þorpið endurbyggst að húsum á fáum árum. Kirkja er á stöðnum, svo og grunnskóli.
Fyrsti ábúandi Stokkseyrar var Hásteinn Atlason af Gaulum. Hann skaut fyrir borð setstokkum í hafi til heilla sér að fornum sið. Þá rak á land ~~þá rak á land~~, þar sem síðan heitir Stokkseyri.
Stokkseyri var löggilt sem verslunarstaður árið 1884, en verslun hófst þar ekki að ráði fyrr en 1890. Þróaðist þar mikil verslun framm að árinu 1914 og á þeim árum byggðist þorpið upp. Eftir heimssyrjöldina fyrri náði verslunin sér aldrei, og er þar nú verslun fyrir heimamenn með daglegar naudsynjar.

Um Stokkseyri liggur ein álitlegasta ferdamannaleid frammtídarinnar austurmed sjó ad þjórsá og uppmed henni um Parta, Egilsstadi og Urridafoss á þjódveginn rétt vestan ~~vid~~ þjórsárbrúar. Nokkrar áhugaverdar, styttri leidir eru innan þessa hrings. Vid þessa leid, nokkru austar en Stokkseyri, er Knarrarósviti 36 m hár, raflýstur, Baugstadarjómabú, byggt 1905, eina rjómabúid á landinu sem vardveist hefur og er þad nú undir opinberu eftirliti, og med öllum áhöldum ~~vard~~ haft til sýnis um helgar ad sumarlagi (júlí/ágúst)

Árid 1952 gaf Stokkseyringafélagid í Reykjavík út mikid rit eftir prófessor Ludna Jónsson, Bólstadir og búendur í Stokkseyrarhreppi. Er þar getid allra byggdrabóla hreppsins og búena, sem vitad er um. Háskóli Íslands tók rit þetta gylt ~~til~~ til varnar um doktorsnafnbót.

Þekktastur Stokkseyringa er dr. Páll Ísólfsson organleikari og tónskáld. Hann kaus sér stad fyrir sumarbústad austast í landi Stokkseyrar þar sem best sér Stokkseyrarbrimid og til fjalla. Þar, í gardinum vid Ísólfsskála, er minnisvardi um dr. Pál Ísólfsson.